EMBLEMATA, CVM ALIQVOT NVMMIS ANTIQVI OPERIS, IOANNIS SAMBVCI TIRNAVIENSIS PANNONII.

Árvamegye CSAPLOVICS könyvtára

ANTVERPIAE,
EX OFFICINA CHRISTOPHORI PLANTINI.
M. D. LXIV.
CVM PRIVILEGIO.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

QVOD EMBLEMATVM, quæ ferè κὴ πάρεργον operibus, pro materiæ lociq́ue ratione, ornamenti atque varietatis cauſſa inſeruntur, genera ſint tria, notum eſt. Quorum exemplo quæ præſertim ad morum doctrinam pertinent, figuris quibuſdam, poëtarum vt modo delectent, magiſq́ue accendant, obduci vera, inuoluiq́ue ſolent, vt ὡς ἐν τύπῳ notæ, ac ſigna δεικτικὰ ſint, καὶ κατανοητικά. Nam τὸ ἐμβάλλεσθαι iniicere, ac proponere aliquid obſcurius, quod explicationem, atque cogitationem requirat, etiam Græcis ſignificat, ſed ſine dubitatione, aut interrogatione melius fiunt, ac problematis obſcuriora, & dilemmatis, ænigmatis apertiora videntur.

SYMBOLA autem ſeu παράσημα, ipſæ rerum picturæ, ac imagines dici, quaſi teſſeræ, verius poſſunt: cognata hæc tamen, & vix, vt εἰκὼν, καὶ μεταφορὰ, diſſident. Ac etſi hęc vt problemata vniuerſa conſtitui poſſunt: trium tamen præcipuè ſunt generum, quomodò & ipſorum expoſitio, & intelligentia. Nam & de moribus, & natura, & hiſtorica, fabuloſaque, διὰ χαρακτηρισμῶν, καὶ συνθημάτων commodè finguntur: ſed imprimis vitam,

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Os, oculos pictor Sambuci reddidit, aptum
Ingenij munus fingere ſolus amat.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

MAXIMILLIANO ROMANORVM, HVNGARIÆ, BOHEMIÆ'QVE REGI INCLYTO, ARCHIDVCI AVSTRIÆ. &c. DOMINO SVO CLEMENTISSIMO.

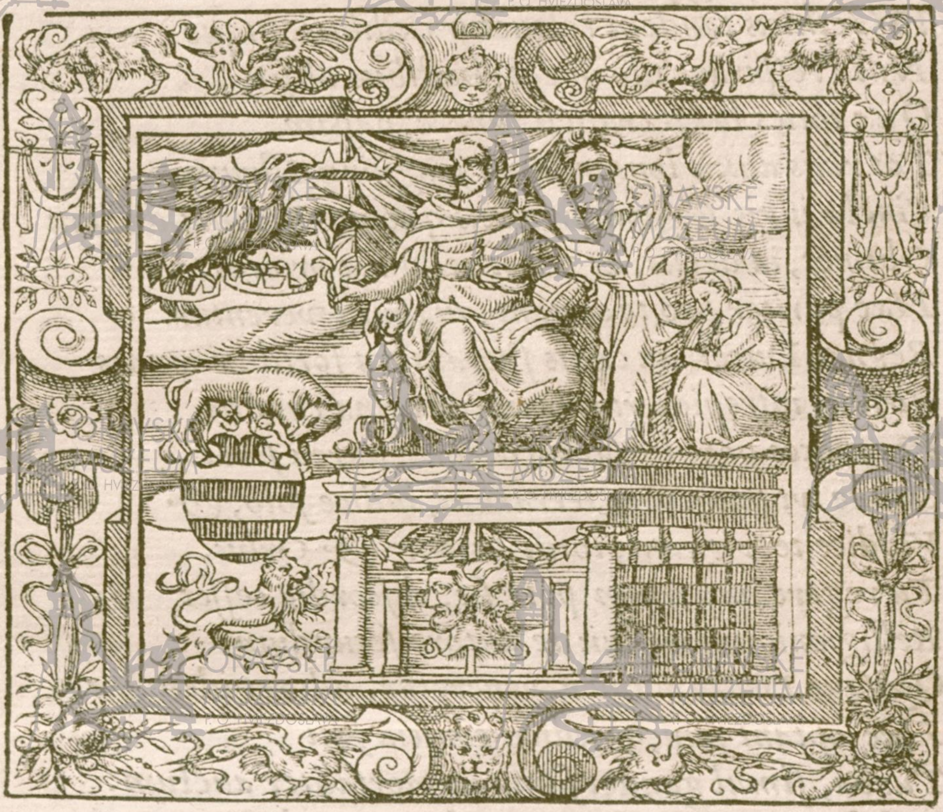

QVIS tibi tam iuueni diuinos fundit hónores,
Auſiſque immenſis compleuit pectora, Regum
Maxime? non leuiter tribuit mortalibus iſta
Munera, qui cælum, ac terras Deus ordine torquet.
Nam volucris latè totum fama intulit Orbem,
Te triplici inſignem diademate, dotibus auctum.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Vera amicitia.

ET cælo & terra manibus cor vtrinque tenetur,
  Externa nunquam quæ dirimuntur ope.
Eſt in amicitia ſuauis concordia rerum:
  Nec potis eſt fictos, aut violenta pati.
Nam virtute coit, ſimulat nec enormia lucra,
  Hæc vbi deficiunt, debita nulla fides.
Nullus amor durat, nulli comitantur honores,
  Et quamuis cauſſæ diſſoluëre leues.
Sed nec in humanis conſenſus firmat amicos,
  Sint opus æterna relligione pares.
Quis ſua committat Thurcis, quo fœdere tutus,
  Qui diuerſa colit Numina, fingit idem?

Quæ

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Quæ proſunt non temeranda.

V T I L E *quod vitæ eſt ſemper honores,*
Et meritas laudes ritè meretur.
Nec leuiter cuiuis proiiciendum.
Quæ ſacra ſunt porcis non ea curæ.
Nec precium norunt quid valituræ
Sunt ſegetes, tantùm beſtiæ opimam
Saginam cumulant, ventris onusque.
Ergo ſues rectè ſacrificabat
Frugiferæ quondam grata vetuſtas,
Semper & à bobus continuit ſe
Agricolis, quorum maximus vſus.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Vniuerſus ſtatus, ἡ λαοκρατία.

FORMICAS *homines factas dixere poëtæ,*
Senſus ineſt aliquis, prouida cura mouet.
Sed ſine iudicio concurrunt lege ſolutæ:
Et glomerat montes paruula turba ſuos.
Commouet has quiduis trepidas, Duce, Rege carentq́ue,
Ordo tenet nullus, ſollicitatq́ue furor.
Has turbant ſonitus, apibus dum ruſticus aptam
Conſtituit ſedem, & conuocat alueolis.
Quum coëunt ciues ſine legibus, imperiumq́ue
Omnibus æquale eſt, ius, gladiusq́ue ſilent,
Et niſi ſeditio populum vexatq́ue tumultus,

Præmia

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Præmia nulla bonis, libera pœna malis.
Vt tempeſtates turbo præludit arenis,
Horum conditio mobilis, atque ſtatus.
Hos fuge, tranquillas ſi quæris figere ſedes,
Nempe nihil firmi res popularis habet.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Vtilitatis ergo, limax.

D V M *latitans domiporta vagor, menſaſque paratu*
Orno, vel in venerem luxurioſa vocor.
Omnes certatim redimunt, me colligit vſus,
Delitiis nequeo tum exaturare famem.
Depoſui quando concham, (quæ grata voluntas)
Proteror, aut riſu ſæpe reuoluor humi.
Donec profueris ſe quilibet addit amicum,
Caſibus aduerſis mox violatur honos.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

In ſecundis conſiſtere laudabile quoque.

ORPHEVS lyra valebat,
Olor ſacerq́ue ſemper
Fuit, ſuaue cantans.
Poſt hunc bonusq́ue Homerus,
Philomela cui dicata eſt,
Tanquam loco ſecundo.
Sed rectiùs ſecundum
Illi locum dediſſent:
Nam vt Pſittacus meretur
Primas, loquax ſecundas

Pica,

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Vſus, non lectio prudentes facit.

Ad Fuluium Vrſinum ſuum.

*N*ON *doceo ſemper, non eſt cur ſæpè reuiſas,*
Lectorum memorem pagina noſtra facit.
Poßidet ingentem numerum qui vendit auarus,
Doctior at nunquam bibliopola fuit.
Perpetuò ſi nos verſes, relegaſque ſeuerus,
Si non vtaris, contineas ue memor:
Nunquam proficies, perijt labor, atque lucerna.
Officij hoc noſtri vt te moneamus erat.
Id quoniam rectè noras doctiſsime Fului,

Impri-

Dum potes viue.

Ad Achillem Bochium, tanquàm parentem, de ſepia.

DVM *me venatur, ſequitur piſcator auarus,*
Decipio effuſo prompta liquore manus.
Obſcuri latices me condunt, cernere tectam
Atramenta vetant, abdita tuta nato.
Sic quibus in promptu modus eſt defendere vitam,
Cur non effugiunt, ſeq́ue tuentur ope?
Donec qui cælo hanc animam demiſit ab alto
Nos vocet, ac tenebras mutet honore graues.

Diſplicet

Tolerantia.

FORTIS *in aduerſis animo non frangitur alto:*
Sed contra ſemper promptius ire parat.
Creſcit, & obdurat, iuuat indulgere labori,
Paſcitur hic læſis, vincula nulla timet.
Aureus vt foliis & lento vimine ramus
Auulſus ſimili pignore, fronde redit.
Non minor & mens fit varijs exercita curis,
Quoue magis demis copia maior erit.
Augeſcunt, non franguntur diuina labore:
Res hominum abſumit, perficit illa labor.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Alchimiæ vanitas.

PERPETVÒ ſudat cur Carbonarius iſte?
  Diſſociare igni vt mixta elementa queat.
Cur quod nuſquam extat, fuit aut eſſentia quinta
  Hanc pretio quærit, ſolicitatq́ue focis?
Hoc ſtolidum mandat pectus, nec ſana voluntas,
  Quid referet lucri? viuat vt inde ſtipe.
Quæ miſeros hominum cepit dementia ſenſus,
  Incerta vt certis ſint redimenda bonis?
Spem pretio nunquam tibi pollicearis egenam,
  Soluitur in fumum quidquid ineptus agit.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

QVATVOR ANNI TEMPORA, IN NVMMO REGIO MAXIMI PRECII IN FONTENOBILI.

EXCVDEBAT CHRISTOPHORVS PLANTINVS ANTVERPIAE, VIII. CAL. SEPT. ANNO M. D. LXIV.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA